

Monitoringsproject weglaten van AMGB's uit het voer van vleesvarkens

Marinus van Krimpen, PV

Wat zijn de gevolgen van het weglaten van antimicrobiële groeibevorderaars (AMGB's) uit het voer van vleesvarkens? Veranderen daardoor de technische resultaten? Heeft dit invloed op de gezondheidstoestand en het medicijngebruik van vleesvarkens? Veranderen de bevindingen aan de slachtlijn? Kan gebruik van aangepast mengvoer veranderingen voorkomen? Deze vragen staan centraal in een project dat het Praktijkonderzoek **Varkenshouderij** is gestart.

Al tientallen jaren maakt de varkenshouderij gebruik van antimicrobiële groeibevorderaars (AMGB's) in vleesvarkensvoer. Hoe AMGB's exact werken is na al die jaren nog steeds niet bekend. Wel is duidelijk dat AMGB's een positief effect hebben op de groei en voerefficiëntie van vleesvarkens en dat ze bepaalde negatieve effecten van maagdarmbacteriën kunnen verminderen.

Het gebruik van antimicrobiële groeibevorderaars kan echter ook leiden tot het ontstaan van bacteriepopulaties, die resistent zijn tegen deze AMGB's. Dit zou de werking van de AMGB's weleens kunnen verminderen en de keuze van antibiotica voor behandelingen van zieke dieren kunnen beperken. Deze resistentie kan bovendien overgedragen worden naar de bacterieflora van de mens (Rapport Gezondheidsraad, 1998). Vooral om die laatste reden heeft de Gezondheidsraad de overheid geadviseerd op termijn (binnen drie jaar) het gebruik van antimicrobiële groeibevorderaars volledig te verbieden. Inmiddels is door de EU al het gebruik van een vijftal AMGB's verboden. Een drietal AMGB's, die geen verwantschap hebben met therapeutica in de humane geneeskunde, zijn nog wel toegelaten. Eind 2000 discussiëren de lidstaten van de EU weer verder over het terugdringen van het gebruik van AMGB's. Voordat deze discussie plaatsvindt, wil de overheid meer weten over het effect van het weglaten van AMGB's. Daarom is het Praktijkonderzoek Varkenshouderij gevraagd dit te onderzoeken.

Monitoringsproject

Om de gevolgen in de praktijk van het weglaten van AMGB's in beeld te krijgen, is het Praktijkonderzoek Varkenshouderij per 1 februari 2000 een monitoringsproject gestart. Aan dit project doen ruim honderd vleesvarkensbedrijven mee. Van deze bedrijven heeft de helft wel AMGB's in het voer en de andere helft niet. Dit geldt voor zowel start- als afmestvoer. De bedrijven kunnen overigens wel voeders verstrekken waaraan alternatieve producten (zuren, kruidenextracten enzovoort) zijn toegevoegd, of waarbij gebruik is gemaakt van andere voerconcepten (bijvoorbeeld grondstoffenkeuze). De bedrijven worden gevolgd tot 1 oktober 2000. Aan het onderzoek doen zowel droogvoer- als brijvoerbedrijven mee. Ook bedrijven die beren mesten zijn in de proef vertegenwoordigd.

Elk bedrijf registreert technische resultaten, uitval van dieren, slachtlijninformatie, veterinaire behandelingen en diergeneesmiddelengebruik. Het accent van de registratie ligt op het onderdeel gezondheid. De varkenshouders registreren alle ziektegevallen, waarbij voor elke aandoening een unieke code wordt gebruikt. Deze code is conform de DGR-module, zoals die ook in verschillende managementinformatiesystemen is opgenomen (bijvoorbeeld longontsteking = code 410, diarree = code 540). Aan de hand van deze informatie is maandelijks per bedrijf het percentage longaandoeningen, maag-

darmstoornissen enzovoort te berekenen. De resultaten worden geanalyseerd om na te gaan of er verschillen tussen beide groepen zijn. De eerste resultaten worden in december 2000 verwacht.

Deelnemers

Het project wordt uitgevoerd door het Praktijkonderzoek Varkenshouderij in samenwerking met het ATC. De mengvoerb企业 ABC, Hendrix UTD, CAVO LATUCO en Coppens diervoeding leveren de deelnemende varkensbedrijven aan. Deze vleesvarkenshouders zijn uiteraard het belangrijkste. Alleen dankzij hun inzet komt de benodigde

informatie beschikbaar.

In dit project wordt ook samengewerkt met de vakgroep Medische Microbiologie van de Universiteit van Maastricht. Deze onderzoeksgroep richt zich op een tweetal aspecten.

1. Is er een verschil in de mate van resistentie bij bepaling in de mest van één varken of in een mestmonster afkomstig van verschillende dieren, en is er een effect van leeftijd?
2. Wat is de relatie tussen het gebruik van antibiotica (voor behandeling van dieren of als AMGB) en het voorkomen van resistentie?

Dankzij deze samenwerking ontstaat meer kennis over antibioticumresistentie in de varkenshouderij. ■

REGISTRATIEKAART GEZONDHEIDSSITUATIE MONITORINGSPROJECT									
STAL <u> A </u>		AFDELING <u> 9 </u>		DATUM OPLEG <u>15-02-2000</u>		KAARTVOLGNR. VOOR DEZE AFDELING <u> 1 </u>			
REGISTRATIE ZIEKTEN EN MEDICIJNGEBRUIK									
DATUM	HOK NUMMER	AANTAL DIEREN	ZIEKTEAANDOENING (CODE DGR)	VETERINAIRE BEHANDELING (MEDICIJN + TOTALE DOSERING/DAG)	DATUM VERVOLGBEHANDELING		OPMERKINGEN EN DOSERING TOTALE BEHAND.		
18-02	alle	80	530 (overg. diarree)	Colistine 1200 wo, drinkw. 130 gram	19-02	20-02			3 X 130 gram
25-02	6	10	341 (smeerwrang)	Lincocin Injectie, 10 x 3 ml.	26-02	27-02			3 x 30 ml.
06-03	4	2	541 (vibrio)	Tiamutin 10%, injectie, 2 x 5 ml.	07-03	08-03			3 x 10 ml.
15-03	1, 3, 7	6	410 (longontsteking)	Oxytetracycline 10%, 6 x 7 ml.	16-03	17-03			3 x 42 ml.
REGISTRATIE PERIODIEKE BEHANDELINGEN (ENTINGEN / VACCINATIES)					REGISTRATIE UITVAL				
DATUM	HOK NUMMER	AANTAL DIEREN	ENTING / VACCINATIE (MEDICIJN + DOSERING)	REDEN BEHANDELING (CODE DGR)	DATUM	HOK NUMMER	AANTAL	REDEN STERFTE (CODE DGR)	
15-02	alle	80	Suvaxyn Aujeszky, 80 x 2ml	411 (Aujeszky)	17-02	2	1	810 (hersenversch.)	
					20-02	1	1	530 (overg. diarree)	

Voorbeeld van een registratiekaart